

CENTRUM INFORMACYJNE SEJMU O ZMIANACH W STRAŻY MARSZAŁKOWSKIEJ [KOMENTARZ]

W sejmowej komisji administracji i spraw wewnętrznych procedowana jest obecnie ustawa o Straży Marszałkowskiej. Zgodnie z projektem, formacja zmieni się służbę mundurową a jej członkowie zyskają status funkcjonariuszy. Zmiany skomentował **Andrzej Grzegorzówka**, Dyrektor Centrum Informacyjnego Sejmu.

W ocenie ekspertów i posłów pracujących nad nowymi rozwiązaniami dot. Straży Marszałkowskiej, dotychczas funkcjonujące przepisy są niewystarczające, jeżeli chodzi o zapewnienie bezpieczeństwa Sejmu i Senatu. Istniejące regulacje mają 16 lat, co warto zaznaczyć, gdyż zagrożenia, na które narażone są centralne (najważniejsze) instytucje państwowe są znacznie szersze i różnorodniejsze, niż na początku wieku, gdy powstawały przepisy. Waga zadań SM, potwierdzona praktyką konieczności jej interwencji w sytuacjach konfliktowych oraz w przypadkach naruszenia spokoju i porządku na terenach należących do Sejmu i Senatu, przemawia za zasadnością dokonania właściwych regulacji ustawowych.

Najważniejsze zmiany dotyczą rozszerzenia kompetencji Straży. Nowe zadania polegają m.in. na prowadzeniu rozpoznania pirotechniczno-radiologicznego osób, pojazdów, terenów i obiektów Sejmu i Senatu. Istotne jest również, wobec publicznie znanych przypadków naruszenia nietykalności osobistej posłów i senatorów - zadanie ochrony, na polecenie Marszałka Sejmu, posłów i senatorów również poza terenami i obiektami będącymi w zarządzie Kancelarii Sejmu i Senatu, w przypadkach uzasadnionego zagrożenia ich życia lub zdrowia.

Ponadto za jak najbardziej zasadne należy także uznać zadanie udziału funkcjonariuszy SM w wydarzeniach reprezentacyjnych, w szczególności w ceremoniale powitań i pożegnań podczas wizyt parlamentarnych oraz w asystach honorowych. Jest to nie tylko nawiązanie do polskiej tradycji, ale i uświetnienie uroczystości i podniesienie ich rangi. Takie rozwiązania z powodzeniem funkcjonują m.in. we Francji, Włoszech, Wielkiej Brytanii, Belgii, Hiszpanii czy na Węgrzech. Szable i mundury reprezentacyjne będą przysługiwały tylko niewielkiej grupie strażników - będą przeznaczone dla pododdziału reprezentacyjnego.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, pracownicy SM posiadają uprawnienia do postępowania się bronią w celach ochronnych (a także do zabezpieczania konwojów dokumentów niejawnych i środków pieniężnych). Nowe regulacje również będą uwzględniały takie uprawnienia. Funkcjonariusz Straży Marszałkowskiej wykonując zadania będzie miał prawo na terenie Sejmu i Senatu wydawania m.in. polecenia, legitymowanie, zatrzymania, dokonania kontroli osobistej. Na sposób przeprowadzenia tych czynności będzie przysługiwało zażalenie do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności. Funkcjonariusz SM, podobnie jak funkcjonariusze innych służb, będzie uprawniony do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia i wykorzystania broni palnej na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 24 maja 2013 r.

W projekcie ustawy przewiduje się korzystanie przez Straż Marszałkowską z informacji o osobach i zagrożeniach posiadanych przez Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Straż Graniczną, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Służbę Wywiadu Wojskowego oraz Żandarmerię Wojskową, a także gromadzenie i przetwarzanie informacji mogących wpłynąć na realizację jej zadań, a także bezpośredni dostęp do ewidencji m.in. pesel, cepik, krk, krs, co umożliwi i przyspieszy do minimum proces weryfikacji pod kątem bezpieczeństwa m.in. osób wnioskujących o wstęp na teren Sejmu i Senatu. Warto podkreślić, że SM nie będzie posiadała uprawnień do prowadzenia czynności operacyjnych lub śledczych.

Funkcjonariuszowi nie wolno będzie pozostawać w stosunku pracy oraz podejmować innego zajęcia zarobkowego poza służbą, nie będzie mógł należeć do partii politycznej ani uczestniczyć w działalności tej partii lub na jej rzecz, nie będzie mógł pełnić funkcji publicznej. Funkcjonariusze nie będą mogli zrzeszać się w związkach zawodowych oraz zobowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Funkcjonariuszom Straży Marszałkowskiej zwolnionym ze służby przysługiwać będzie zaopatrzenie emerytalne z tytułu wysługi lat. Projekt ustawy określa także zasady podnoszenia kwalifikacji zawodowych funkcjonariuszy Straży Marszałkowskiej, w tym warunki skierowania na szkolenie lub uzyskania zgody na odbycie szkolenia, udzielania zwolnień od służby i urlopu szkoleniowego.

Na rozwiązania zawarte w projektach ustaw o Straży Marszałkowskiej należy spojrzeć, także w aspekcie zbliżającej się 100 rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości po 123 latach zaborów, a także obchodów 550 rocznicy polskiego systemu parlamentarnego. W kilkusetletniej tradycji, z Sejmem zajmującym centralne miejsce w życiu Rzeczypospolitej dopatrzeć się można również tradycji Straży Marszałkowskiej. Byli to żołnierze stanowiący ochronę osoby monarchy, podlegli urzędnikowi królewskiemu - marszałkowi, który wśród swoich licznych obowiązków miał zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w miejscu pobytu króla, a czasie obrad Sejmu także senatorów i posłów.

Andrzej Grzegorzówka, Dyrektor Centrum Informacyjnego Sejmu